

DE VLAAMSE MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME.

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft:

- Ontwerpbesluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 16 juli 2010 tot bepaling van stedenbouwkundige handelingen waarvoor geen omgevingsvergunning nodig is, wat betreft een tijdelijke regeling voor terrassen voor de horeca in het kader van het coronavirus
- Principiële goedkeuring

Samenvatting

De heropening van de horeca zal ongetwijfeld gepaard gaan met veeleisende protocollen rond maximale bezetting en ventilatie. Om de heropening van horecazaken in het kader van deze COVID-19 maatregelen te vergemakkelijken, is tijdelijk voor de plaatsing van niet overdekte en overdekte terrassen geen omgevingsvergunning vereist, tot eind maart 2022. Wil men de terrassen permanent plaatsen, ook verder in 2022, zal men een vergunning moeten bekomen. De eventuele toelatingsplichten en meldingsplichten voor terrassen in een beschermde erfgoedcontext blijven van toepassing, ook in 2021.

Over het besluit wordt het advies van de Raad van State ingewonnen.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsveld:

- Omgeving en Natuur (beleidsdomein Omgeving)

Inhoudelijk structurelement

- Omgevingsbeleid ruimte en milieu
- Thema-overschrijdend instrumentarium Omgeving

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het bijgaande ontwerpbesluit van de Vlaamse Regering werd aangepast aan het wetgevingsadvies nr. 2021-52 van 16 februari 2021.

Er wordt niet ingegaan op de vraag om het begrip 'strikt' noodzakelijke toegang te definiëren, aangezien dit begrip thans reeds gehanteerd wordt in het Vrijstellingenbesluit.

Wat betreft de begrippen ontbossing, wijziging van vegetatie of kleine landschapselementen, aanmerkelijke reliëfwijziging of wijziging van waterlichamen is het zo dat deze ingevuld worden door een decretale verwijzing naar sectorale regelgeving (het Bosdecreet, het Natuurdecreet) dan wel een eigen invulling gekregen hebben door rechtspraak.

Ook wordt de datum waarop de regeling wordt opgeheven, op 1 mei 2022 vastgelegd, datum waarop de terrassen verwijderd moeten zijn (tenzij een vergunning werd bekomen dan wel beroep gedaan kan worden op een andere vrijstellingsgrond).

Het spoedadvies van de Inspectie van Financiën werd op 15 februari 2021 verkregen. Voor een bespreking ervan zie infra punt 3A.

2. INHOUD

A. ALGEMEEN

De verspreiding van het coronavirus (COVID-19) leidde en leidt nog steeds tot verregaande maatregelen in binnen- en buitenland. De verschillende overheden werken samen om verdere verspreiding van het virus tegen te gaan.

Zo gold voor cafés en restaurants in ons land een verplichte sluiting vanaf vrijdagavond 14 maart 2020 middernacht. Op 8 juni 2020 mocht de horeca deels weer open, met uitzondering van speelhallen en casino's. Cafés, bars en restaurants mochten dan wel open op 8 juni, ze moesten nauwkeurige richtlijnen volgen (1,5 meter tussen de tafels, maximaal 10 gasten aan een tafel,...).

Door de sterke toename aan besmettingen en ziekenhuisopnames zag het Overlegcomité zich genoodzaakt een reeks coronamaatregelen op te leggen, waaronder een verplichte sluiting vanaf 19 oktober 2020 voor restaurants en cafés, voor een periode van minimum vier weken. Dit verbod geldt ook voor de terrassen van die horecazaken. Het terrasmeubilair moet binnen geplaatst worden.

Verwacht kan worden dat een heropening van de horeca nog steeds met strenge voorwaarden gepaard zal gaan.

B. HUIDIGE REGELING

Wat terrassen betreft, als constructie is de plaatsing hiervan vergunningsplichtig.

Het besluit van 16 juli 2010 voorziet in een vrijstelling voor de plaatsing van **seizoensgebonden, niet-overdekte terrassen** bij horecazaken, binnen een straal van 30 meter van een hoofdzakelijk vergund of vergund geacht gebouw zowel op privé-domein als op openbaar domein. (art. 3.1, 9° en art. 10, 10°)

Er is niet bepaald in welk seizoen de plaatsing dient te gebeuren, waardoor de vrijstelling kan gelden voor zomerterrassen, maar ook voor winterterrassen, voor zover het terras niet overdekt is.

Uiteraard zal bij plaatsing op openbaar domein nog steeds de toelating van de beheerder van het openbaar domein noodzakelijk zijn.

Voor **overdekte terrasconstructies** bestaat ook een tijdelijke vrijstelling. Op basis van artikel 7.2 van het Vrijstellingenbesluit kan men een tijdelijke constructie plaatsen voor een maximale duur van vier periodes van dertig aaneengesloten dagen per kalenderjaar.

Dit kan op private eigendom maar ook op openbaar domein, hoewel hier natuurlijk ook nog eventuele gemeentelijke reglementen voor de inname van openbaar domein van toepassing zijn.

Wel mogen de overdekte terrasconstructies niet geplaatst worden in een ruimtelijk kwetsbaar gebied, parkgebied uitgezonderd, mag de verwezenlijking van de algemene bestemming van het gebied niet in het gedrang gebracht worden en mag de plaatsing niet gepaard gaan met een ontbossing, een wijziging van vegetatie of kleine landschapselementen, een aanmerkelijke reliëfwijziging of een wijziging van waterlichamen.

C. VOORSTEL

➤ Inhoudelijk

Voorgesteld ontwerpbesluit zorgt ervoor dat tijdelijk geen omgevingsvergunning vereist is voor het plaatsen van al dan niet gesloten of overdekte terrassen en terrasconstructies bij bestaande, hoofdzakelijk vergunde horecazaken.

Bij het bepalen van vrijstelde handelingen, dient men rekening te houden met:
1° het tijdelijk of occasioneel karakter van de handelingen, of;
2° de ruimtelijke impact van de handelingen omwille van hun omvang, aard of ligging.

Deze aspecten werden in overweging genomen bij opmaak van de huidige vrijstellingsregeling.

Met terrasconstructie wordt bedoeld de overdekking, de scheidingswanden, de windschermen, de tijdelijke vloer, het vaste of semi-vaste meubilair van het terras, en dergelijke. Deze terrasconstructies kunnen dus een gesloten, maar ook een relatief open uitzicht vertonen. Een aantal voorbeelden:

- Een tijdelijke houten vloer zonder verdere constructies en met hierop enkel losse tafels, stoelen en lichte parasols.
- Een overdekking zonder verdere constructies
- Een houten vloer en windschermen
- Een houten vloer, een overdekking en windschermen
- Een volledig gesloten lichte constructie met vloer, wanden en dak.

Louter tafels en stoelen op een grasveld worden niet als terrasconstructie beschouwd.

Er wordt uitdrukkelijk voorzien dat de vrijstelling slechts geldt tot eind maart 2022.

De terrasconstructie en de strikt noodzakelijke toegang moet verwijderd worden binnen één maand, tenzij de plaatsing inmiddels vergund is of rechtsgeldig beroep gedaan wordt op een andere bepaling van dit besluit, zoals de plaatsing van tijdelijke constructie voor een maximale duur van vier periodes van dertig aaneengesloten dagen per kalenderjaar.

Bovendien gelden er naast de voorwaarde van tijdelijkheid, eveneens volgende voorwaarden:

- de plaatsing van de terrasconstructie gebeurt bij bestaande, hoofdzakelijk vergunde of vergund geachte horecazaken. Ook de functie dient vergund te zijn, en niet enkel de gebouwen.
- de terrasconstructie wordt volledig geplaatst binnen een straal van 30 meter van de horecazaak. Ook deze voorwaarde zorgt voor een ruimtelijke bundeling van de constructies en gaat versnippering tegen.

Plaatsing kan zowel op privé domein als openbaar domein. Hierbij moet wel rekening gehouden worden dat een aantal gemeenten een reglement hebben rond de inname van openbaar domein, dat gerespecteerd dient te worden. Men mag geen openbaar domein innemen, zonder toelating van de beheerder van dat openbaar domein. Die beheerder zal erover waken dat het openbaar domein nog steeds veilig zijn functie kan vervullen en dat bijvoorbeeld de verordening inzake de minimale voetpadbreedte gerespecteerd blijft.

De beperking tot 30 meter geldt enkel voor de vaste of semi-vaste constructies van het terras (overdekking, wanden, bevoering, loungesets, buitenbar). Er kunnen dus wel losstaande tafels en stoelen verder dan 30 meter worden geplaatst, op het gras of op een bestaande verharding. Dit wordt immers niet beschouwd als terrasconstructie.

- er wordt geen bijkomende verharding aangelegd, met uitzondering van de terrasconstructie zelf en de strikt noodzakelijke toegang tot de terrasconstructie.
Dit ter bestrijding van ongewenste verhardingen van de open ruimte;
- de plaatsing gaat niet gepaard met een ontbossing, een wijziging van vegetatie of kleine landschapselementen, een aanmerkelijke reliëfwijziging of een wijziging van waterlichamen. Dit zijn voorwaarden naar analogie met het bestaande vrijstellingsbesluit.

Daarnaast gelden uiteraard ook de algemene beperkingen opgenomen in de artikelen 1.2 t.e.m. 1.6 van het Vrijstellingenbesluit, waardoor de vrijstelling o.m. niet geldt in geval van strijdigheid met stedenbouwkundige verordeningen, uitdrukkelijke voorwaarden in een omgevingsvergunning, gemeentelijke RUP's, verkavelingen enz... (tenzij de gemeente gebruik maakt van de mogelijkheid om een gemeentelijke lijst op te stellen).

Verder is het mogelijk dat voor het plaatsen van tijdelijke terrassen aan of in beschermd erfgoed een toelating (van het agentschap Onroerend Erfgoed of de erkende onroerenderfgoedgemeente) of een melding (aan de stad of gemeente) vereist is. Dit is het geval voor het aanbrengen van nagelvaste elementen (zoals bijvoorbeeld een gevelluifel), het plaatsen van constructies, het wijzigen van verhardingen met een minimale oppervlakte van 30m² en het plaatsen van vast terrasmeubilair. De leidraad "[Terrassen in erfgoedomgeving](#)" omschrijft deze gevallen duidelijk (pg. 17). Daarentegen is voor het plaatsen van losse terrassen (bestaande uit tafels en stoelen) met een tijdelijk karakter in beschermd erfgoed vanuit de onroerenderfgoedregelgeving geen toelating of melding nodig.

Gelet op het tijdelijk karakter van de constructies en op de restricties die in de voorwaarden naar ligging en omvang van dit besluit worden gesteld, kan besloten worden dat deze vrijstelling voldoet aan de decretaal gestelde voorwaarden waaronder stedenbouwkundige handelingen vrijgesteld kunnen worden van een vergunning.

➤ Technische uitwerking

Voorliggende regeling wordt ingevoerd gezien de problemen waarmee de horeca thans kampt naar aanleiding van de COVID-19 crisis en de vermoedelijk strenge voorwaarden inzake heropening ervan. Om de horeca-uitbaters alle kansen te geven om rendabel te werken en aan alle veiligheidsprotocollen te voldoen, geldt deze regeling enkel tot eind maart 2022.

In het Vrijstellingenbesluit wordt dan ook een hoofdstuk 'Tijdelijke regeling' opgenomen, om het tijdelijk karakter nogmaals te onderlijnen.

Daarnaast wordt ook bepaald dat het hoofdstuk dat ingevoegd wordt, opgeheven wordt op 1 mei 2022.

Wat betreft de plan-m.e.r-plicht wordt erop gewezen dat voorliggend besluit geen kader vormt voor het verlenen van vergunningen.

Bovendien heeft het besluit verwaarloosbare gevolgen voor het milieu, aangezien het een tijdelijke, omkeerbare regeling betreft, bovendien met de bepaling dat ze niet gepaard mag gaan met een ontbossing, een wijziging van vegetatie of kleine landschapselementen, een aanmerkelijke reliëfwijziging of een wijziging van waterlichamen.

Bijgevolg is de opmaak van een plan-MER niet vereist.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Door voorliggend besluit is tijdelijk geen omgevingsvergunning vereist voor het plaatsen van terrassen bij bestaande, hoofdzakelijk vergunde horecazaken, al dan niet overdekt, mits een aantal voorwaarden gerespecteerd worden.

De in dit ontwerpbesluit opgenomen wijziging heeft aldus geen weerslag op de begroting van de Vlaamse Gemeenschap.

Het (spoed)advies van de Inspectie van Financiën van 15 februari 2021 (bijlage 2) is gunstig en stelt dat geen advies van de minister, bevoegd voor de begroting, vereist is..

B. ESR-TOETS

Niet van toepassing.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het ontwerpbesluit heeft geen weerslag op het personeelsbestand en de personeelsbudgetten van de Vlaamse Gemeenschap.

Het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor het algemeen beleid inzake personeel en organisatieontwikkeling in de Vlaamse administratie, is bijgevolg niet vereist.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Door voorliggend besluit is tijdelijk geen omgevingsvergunning vereist voor het plaatsen van terrassen bij bestaande, hoofdzakelijk vergunde horecazaken, al dan niet overdekt, mits een aantal voorwaarden gerespecteerd worden.

Dit maakt dat gemeenten geconfronteerd worden met minder vergunningsaanvragen, toch wat betreft het jaar 2021.

- Personeel: het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op het personeel van de lokale besturen.
- Werkingsuitgaven: het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op de werkingsuitgaven van de lokale besturen.
- Investerings en schulden: het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op de schuld van de lokale besturen.
- Ontvangsten: het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op de ontvangsten van de lokale besturen.

4. VERDER TRAJECT

Voorliggend ontwerpbesluit wordt voor advies overgemaakt aan de Raad van State.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar principiële goedkeuring te geven aan het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 16 juli 2010 tot bepaling van stedenbouwkundige handelingen waarvoor geen omgevingsvergunning nodig is, wat betreft een tijdelijke regeling voor terrassen voor de horeca in het kader van het coronavirus;
- 2° de Vlaamse minister, bevoegd voor de omgeving, te gelasten over het voormelde ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering het advies van de Raad van State in te winnen, met het verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van dertig dagen, met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme,

Zuhal DEMIR

Bijlagen:

1. het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 16 juli 2010 tot bepaling van stedenbouwkundige handelingen waarvoor geen omgevingsvergunning nodig is, wat betreft een tijdelijke regeling voor terrassen voor de horeca;
2. het advies van de Inspectie van Financiën d.d. 15 februari 2021.